

Sygn. akt XVII AmE 15/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVII Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Daria Popłonyk

Protokolant: Andrzej Tracz

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładów (...) S.A. w J.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 27 grudnia 2011 r. nr (...)

o wymierzenie kary pieniężnej

oddala odwołanie.

Sygn. akt XVII AmE 15/12

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 27 grudnia 2011 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes URE) orzekł, iż przedsiębiorstwo Zakłady (...) S.A. z siedzibą w J. nie wywiązało się w 2010 r. z obowiązku określonego w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, tj. obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, albo uiszczenia opłaty zastępczej, obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, za działanie to wymierzając Zakładom (...) S.A. z siedzibą w J. karę pieniężną w kwocie 36.093,42 zł (trzydzieści sześć tysięcy dziewięćdziesiąt trzy złote czterdzieści dwa grosze), stanowiącą (...) przychodu, jaki ten przedsiębiorca osiągnął z działalności koncesjonowanej w 2010 r.

Podstawą faktyczną w/w decyzji Prezesa URE było niedopełnienie obowiązku z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, gdyż Przedsiębiorca nie uzyskał i nie przedstawił Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej na łączną ilość 103,617 MWh, ani nie uiszczył w przepisany terminie, tj. do dnia 31 marca 2011 r., opłaty zastępczej za brakującą ilość energii elektrycznej na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, przy czym różnica pomiędzy wymaganym a osiągniętym udziałem energii elektrycznej pochodzącej z umorzonych świadectw pochodzenia lub wniesionej opłaty zastępczej, w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym wyniosła 10,4 %.

Wymierzając karę pieniężną Prezes URE uwzględnił fakt, iż Przedsiębiorca wpłacił w dniu 19 kwietnia 2011 r. kwotę odpowiadającą swą wysokością kwocie wymaganej opłaty zastępczej, zaznaczył jednak, iż uiszczenie tej opłaty po

terminie nie może być uznane za wypełnienie ciężącego na Przedsiębiorcy obowiązku, a także uwzględnił okoliczność, iż przedsiębiorca prowadzący profesjonalną działalność gospodarczą powinien był dołożyć należytej staranności w zakresie jej prowadzenia, w związku z czym stopień zawinienia Przedsiębiorcy Prezes URE uznał za znaczny. Przy wymierzaniu kary uwzględniono także sytuację finansową Przedsiębiorcy oraz fakt, iż Przedsiębiorca nie był wcześniej karany.

Pismem z dnia 12 stycznia 2012 r. Zakłady (...) S.A. w J. wniosła odwołanie od decyzji Prezesa URE nr (...) z dnia 27 grudnia 2011 r., zaskarżając w/w decyzję w całości i zarzucając jej naruszenie art. 9a ust. 8 ustawy Prawo energetyczne poprzez wadliwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie, iż Powód nie wywiązał się z ciężącego na nim obowiązku uiszczenia opłaty zastępczej, o której mowa w tym przepisie oraz naruszenie art. 56 ust. 2, 6 i 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez wymierzenie kary niewspółmiernie wysokiej w stosunku do czasu opóźnienia w uiszczeniu opłaty zastępczej oraz poprzez nie odstąpienie od wymierzenia kary pomimo znikomego stopnia szkodliwości czynu, a także „dotychczasowego nienagannego zachowania powoda i jego coraz mniejszych możliwości finansowych” (k. 10). Powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary i umorzenie postępowania, ewentualnie o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, oraz o przyznanie na rzecz Powoda od Prezesa URE zwrotu kosztów sądowych w wysokości wpisu sądowego oraz kosztów zastępstwa prawnego. Ponadto Powód wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań wymienionych w treści odwołania świadków.

W uzasadnieniu odwołania Powód podniósł, iż nieprawdą jest, jakoby nie wykonał ciężącego na nim z mocy przepisu art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, gdyż dnia 19 kwietnia 2011 r. uiścił na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej całość opłaty zastępczej w wysokości 27.764,44 zł (dwadzieścia siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt cztery złote czterdzieści cztery grosze), a zatem spóźnił się z dopełnieniem obowiązku zaledwie kilkanaście dni, co w jego ocenie nie uzasadnia wymierzenia mu kary w wysokości 36.093,42 zł, którą to karę Powód uważa za nadmiernie restrykcyjną przy uwzględnieniu znikomego stopnia szkodliwości czynu, zaprzestania naruszania prawa oraz realizacji obowiązku. Zdaniem Powoda Prezes URE dokonał błędnej oceny stopnia szkodliwości czynu, nie biorąc pod uwagę rodzaju i charakteru naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposobu i okoliczności popełnienia czynu, wagi naruszonych przez sprawcę obowiązków oraz postaci zamiaru i motywacji sprawcy, przez co nie uznał stopnia szkodliwości czynu Powoda za znikomy. W ocenie Powoda Prezes URE nie wziął pod uwagę pogarszającej się sytuacji finansowej Powoda, obiektywnych i niezależnych od niego przeszkód w wypełnianiu obowiązku ustawowego, zmian organizacyjnych w Spółce oraz faktu, iż w działaniu Powoda brak jest niedbalstwa i złej woli uzasadniających wymierzenia mu kary. Nadto Powód ocenił nieodstąpienie od wymierzenia mu kary przez Prezesa URE za naruszenie zasady wynikającej z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakłady (...) S.A. w J. prowadzą działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W związku z powyższym na przedsiębiorcy ciąży obowiązek przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, zaś gdyby nie doszło do przedstawienia tychże świadectw wówczas uiszczenia na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska opłaty zastępczej.

Do dnia 31 marca 2011r. powód nie przedstawił do umorzenia świadectw pochodzenia ani nie uiścił opłaty zastępczej za sprzedaż energii elektrycznej. Opłatę zastępczą w kwocie 27,764,44 zł na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska powód wpłacił w dniu 19 kwietnia 2011r.

Zakłady (...) S.A. w J. osiągnęły w 2010r. przychód z działalności koncesjonowanej w kwocie (...).

(dowód zestawienie złożone na żądanie Prezesa URE k-8 akt administracyjnych, dowód uiszczenia przelewu k-9)

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o przesłuchanie świadków na okoliczność zmian organizacyjnych w spółce, gdyż teza dowodowa została zbyt ogólnie skonstruowana. Powód w odwołaniu nie wskazał, na czym polegać miały zmiany organizacyjne, które uzasadniałyby opóźnienie w uiszczeniu opłaty.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego przedsiębiorstwa energetyczne mają obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia określonych w art. 9e ust. 1 czy też art. 9o ust. 1 Prawa energetycznego lub uiszczenia opłaty zastępczej. Obowiązek uiszczenia opłaty zastępczej upływa z dniem 31 marca roku następnego. Opłatę zastępczą uiszcza się na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. W przedmiotowym przypadku przedsiębiorca nie przedstawił odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia do umorzenia ani też nie uiszczył opłaty zastępczej do dnia 31 marca 2011r. za rok 2010; faktycznie opłata zastępcza została uiszczona w dniu 19 kwietnia 2011r.

Przedsiębiorca nie kwestionował swojego obowiązku przedstawienia świadectw do umorzenia czy też uiszczenia opłaty zastępczej, lecz kwestionował zasadność i wysokość nałożonej kary. Podstawą nałożenia kary pieniężnej jest art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy prawo energetyczne. Ustawa przewiduje karę za m.in. nieuiszczenie opłaty. Opłatę uiszcza się w określonym terminie a jej uiszczenie po tym czasie nie niweluje karalności zaniechania. W przeciwnym wypadku nawet uiszczenie opłaty zastępczej po upływie długiego czasu stanowiłoby uchylenie karalności naruszenia ustawy. Fakt uiszczenia opłaty, czy też czas opóźnienia w jej uiszczeniu może wpływać na wysokość wymierzonej kary, bowiem na mocy art. 65 ust. 6 prawa energetycznego wymierzając karę uwzględnia się stopień szkodliwości czynu, zawinienie, dotychczasowe zachowanie i możliwości finansowe. Istnienie również możliwość odstąpienia od wymierzenia kary jeśli stopień szkodliwości jest znikomy a podmiot wykonał obowiązek lub zaprzestał naruszenia. Kara wymierzana na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego wymierzana jest za sam fakt uchybienia obowiązkowi przedstawienia w terminie świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej. Kara ta nie może być niższa od kwoty jaką winien był uiszczyć przedsiębiorca pomnożona przez współczynnik 1,3 (zgodnie z art. 56 ust.2a pkt 1 prawa energetycznego). Jednocześnie górny pułap kary wynosi 15% przychodu przedsiębiorcy z działalności koncesjonowanej osiągniętego w poprzednim roku dochodowym.

Skoro opłata zastępcza, jaką winien był uiszczyć przedsiębiorca wyniosła 27.764,17 zł tym samym dolny próg wymierzenia kary wynosi 36.093,42 zł. Tak wymierzona kara nie przekracza 15% przychodu, bowiem przychód ten wyniósł (...) zł.

Wymierzona kara stanowi minimum jakie mógł wymierzyć Prezes URE. Zgodnie z art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego w przypadku znikomej szkodliwości czynu możliwe jest odstąpienie od wymierzenia kary. Okoliczności wskazujące na znikomą szkodliwość winny być wykazane przez przedsiębiorcę. Powód podnosił, że opóźnił się w zapłacie opłaty zastępczej jedynie o 19 dni a nadto opóźnienie było wynikiem zmian organizacyjnych w spółce. Odnosząc się do drugiego argumentu powoda trzeba stwierdzić, że na przedsiębiorcach spoczywa wiele różnorodnych obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Konieczność wypełnienia tychże obowiązków nie jest wyłączona, gdy przedsiębiorca dokonuje zmian organizacyjnych w przedsiębiorstwie. Przedsiębiorca winien zabezpieczyć wykonywanie nałożonych na niego obowiązków. Oczywiście możliwe są takie sytuacje, gdy skutek nadzwyczajnych zdarzeń nie jest możliwe wykonywanie obowiązków ustawowych. W przedmiotowym przypadku powód w najmniejszym stopniu nie wykazał, że po jego stronie zaistniały nadzwyczajne okoliczności. Sam fakt jakiś bliżej nieokreślonych zmian organizacyjnych u przedsiębiorcy nie wyłącza obowiązku uiszczenia we właściwym czasie opłaty zastępczej.

Okres opóźnienia w uiszczeniu opłaty zastępczej również nie może stanowić podstawy do odstąpienia od wymierzenia kary. Okres opóźnienia może wpływać na wysokość wymierzenia kary, lecz sam w sobie nie może wpłynąć na odstąpienie od jej wymierzenia.

Wobec powyższego Sąd uznał, że nałożona przez Prezesa URE kara pieniężna jest zasadna oraz nie ma możliwości korekty jej wysokości.

SSR (del.) Daria Popłonyk